

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 21.10.2005
KOM(2005) 529 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE

o pokroku, ktorý Bosna a Hercegovina dosiahla pri implementácii priorít podľa „Štúdie uskutočniteľnosti o pripravenosti Bosny a Hercegoviny rokovať o stabilizačnej a asociačnej dohode s Európskou úniou (KOM(2003) 692, konečné znenie)“

1. ÚVOD

Na zasadnutí Európskej rady v Solúne v júni 2003 sa potvrdil stabilizačný a asociačný proces (SAP) ako rámec politiky Európskej únie pre juhovýchodnú Európu. V rámci SAP sa uzatvárajú stabilizačné a asociačné dohody (SAD) medzi EÚ a krajinami SAP¹. Zasadnutie Európskej rady v Solúne tiež potvrdilo, že Bosna a Hercegovina je potenciálny kandidát na členstvo v EÚ. Európsku perspektívu pre krajiny západného Balkánu potvrdili závery predsedníctva Európskej rady z júna 2005.

V novembri 2003 predložila Komisia štúdiu uskutočniteľnosti (ŠU) o pripravenosti Bosny a Hercegoviny rokovať o SAD². Záverom ŠU bolo, že Komisia rozhodne odporúča pre rozhodnutie Rady začať rokovania o SAD s Bosnou a Hercegovinou hneď ako sa uistí, že pri plnení šiestnástich priorít stanovených v oddiele C (Záver) danej štúdie sa dosiahol významný pokrok.

V tomto oznámení sa hodnotí, či Bosna a Hercegovina dosiahla požadovaný „významný pokrok“ pri realizácii priorít ŠU.

2. VZŤAHY MEDZI EURÓPSKOU ÚNIOU A BOSNOU A HERCEGOVINOU

V súčasnosti nemá EÚ žiaden zmluvný vzťah s Bosnou a Hercegovinou. Napriek tomu sa za posledné roky zaviedol štruktúrovaný dialóg medzi Bosnou a Hercegovinou a EÚ. Od začiatku uvedenej iniciatívy využíva Bosna a Hercegovina viaceré nástroje SAP, najmä autonómne obchodné koncesie týkajúce sa takmer všetkých výrobkov Bosny a Hercegoviny a značnú finančnú podporu.

V roku 1998 viedlo vyhlásenie EÚ o „osobitných vzťahoch medzi EÚ a Bosnou a Hercegovinou“ k zriadeniu Konzultačnej pracovnej skupiny EÚ/Bosna a Hercegovina (KPS) s cieľom pomáhať pri príprave zmluvných vzťahov. Od štúdie uskutočniteľnosti z roku 2003 sa KPS zameriava na podporu a monitorovanie reforiem v kľúčových oblastiach definovaných v ŠU. Tieto oblasti sa vo veľkej miere zhodujú s krátkodobými prioritami Európskeho partnerstva s Bosnou a Hercegovinou, ktoré sa prijalo v júni 2004³.

3. POKROK BOSNY A HERCEGOVINY PRI PLNENÍ PRIORÍT DEFINOVANÝCH V ŠTÚDII USKUTOČNITEĽNOSTI Z ROKU 2003 (ŠU)

ŠU z roku 2003 a perspektíva rokovania o SAD zohrali úlohu výrazného katalyzátora reforiem v Bosne a Hercegovine. Najdôležitejšie úspechy pri plnení šiestnástich priorít ŠU možno zhrnúť takto:

---

¹ Albánsko, Bosna a Hercegovina, Chorvátsko, Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Srbsko a Čierna Hora

² KOM (03) 692 z 18. novembra 2003.

³ Rozhodnutie Rady 2004/515/ES; Ú. v. EÚ L 221/2004.

V súvislosti s existujúcou podmienenosťou a medzinárodnými záväzkami (ŠU1) splnila Bosna a Hercegovina zostávajúce požiadavky cestovnej mapy EÚ⁴ a zabezpečila dodržiavanie mierových dohôd z Daytonu-Paríža. Významné pokroky sa dosiahli v oblasti spolupráce s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu (ICTY) a v posledných mesiacoch bol značný počet vojnových zločincov vydaný do Haagu. Vo svojej desiatej správe vydanéj na konci apríla 2005⁵ Rada Európy (RE) uznala, že Bosna a Hercegovina splnila väčšinu svojich poprístupových záväzkov a vymenovala rad nedávnych pozitívnych krokov v oblasti ľudských práv a právneho štátu. Pokiaľ ide o riadenie (ŠU2), celkove sa zlepšila práca Rady ministrov a parlamentu. Zriadili sa nové ministerstvá a inštitúcie, ktoré sa postupne pripravujú na riadny výkon všetkých svojich povinností. Bol prijatý „Akčný plán prioritných reforiem“, ako aj konsolidovaný pracovný plán vlády na vnútroštátnej úrovni, ktorý spája priority politiky s rozpočtovými zdrojmi.

Posilnila sa aj verejná správa Bosny a Hercegoviny (ŠU3). Boli poskytnuté potrebné finančné prostriedky pre agentúry štátnej služby na úrovni štátu a jednotlivých krajín a zlepšila sa spolupráca medzi agentúrami. Značne sa posilnili administratívne štruktúry priamo spojené s európskou integráciou (ŠU4). V súčasnosti je funkčné najmä riaditeľstvo pre európsku integráciu, ktoré sa stalo hlavným partnerom pre rozvoj vzťahov medzi Bosnou a Hercegovinou a EÚ.

V oblasti ľudských práv (ŠU5) je dôležité spomenúť, že sa prijali právne predpisy potrebné na podporu návratu utečencov a že sa založil a je v prevádzke Fond pre návrat utečencov. Podľa odporúčania RE a iných medzinárodných orgánov sa právomoci v oblasti ľudských práv presunuli z úrovne krajín na štátnu úroveň. Zriadil sa výbor pre ľudské práva, ktorý pracuje pri ústavnom súde a zaručuje náležité pokračovanie vo veciach týkajúcich sa ľudských práv. Súd má pridelené primerané finančné prostriedky. V oblasti súdnictva (ŠU6) sa prijali právne predpisy potrebné na zriadenie Vysokej rady pre sudcov a prokurátorov Bosny a Hercegoviny (VRSP) a v súčasnosti je VRSP funkčná. Je to kľúčový krok pre konsolidáciu štátnej kontroly nad súdnictvom jednotlivých krajín a pre posilnenie nezávislosti súdnictva v celej Bosne a Hercegovine. Boli poskytnuté prostriedky a personál pre štátny súd a štátnu prokuratúru Bosny a Hercegoviny.

Pokiaľ ide o boj proti kriminalite, najmä organizovanému zločinu (ŠU7), dosiahla Bosna a Hercegovina značné pokroky pri posilňovaní výkonnosti presadzovania práva na štátnej úrovni, a to najmä pridelením potrebných zdrojov na zabezpečenie riadneho fungovania štátnej informačnej a ochrannej agentúry. Postupne sa buduje ministerstvo bezpečnosti, aby sa zabezpečilo náležité plnenie jeho úloh. V oblasti reformy polície prijali strany dohodu o reštrukturalizácii polície v súlade s tromi princípmi uvedenými Komisiou, a to: i) všetky legislatívne a rozpočtové právomoci týkajúce sa záležitostí polície musia byť udelené na úrovni štátu, ii) predchádzanie politickému vplyvu na výkon polície a iii) funkčné miestne oblasti pôsobnosti polície musia byť určené na základe technických kritérií policajného systému s operatívnym velením na miestnej úrovni.

---

⁴ V roku 2000 „cestovná mapa“ EÚ definovala osemnásť počiatočných opatrení, ktoré mala Bosna a Hercegovina prijať pred tým, ako Komisia vypracuje hodnotiacu štúdiu o uskutočniteľnosti začatia rokovaní o SAD s Bosnou a Hercegovinou. Kroky uvedené v cestovnej mape boli „v dostatočnej miere prijaté“ v septembri 2002. Komisii sa tak otvorili dvere k vypracovaniu štúdie uskutočniteľnosti. (ŠU).

⁵ GS/Inf (2005)8 z 25. apríla 2005

Zriadili sa náležité štruktúry pre oblasť azyľu a migrácie (ŠU8) v súlade s medzinárodnými normami. Zodpovednosť za určovanie štatútu utečenca prešla z UNHRC na ministerstvo bezpečnosti, ktoré zároveň definovalo s tým súvisiace kritériá a postupy.

Pokiaľ ide o reformu colnej a daňovej správy (ŠU9), zabezpečila Bosna a Hercegovina implementáciu odporúčaní Komisie pre politiku nepriamych daní, a to prijatím zákona o Úrade pre nepriame dane (ÚND) a príslušných vykonávacích predpisov. ÚND, ako aj nový colný orgán, sú v súčasnosti funkčné. Pokroky sa dosiahli v oblasti zavedenia DPH, ktoré je naplánované na 1. január 2006.

V oblasti rozpočtovej legislatívy a praxe (ŠU10 a ŠU11) boli prijaté právne predpisy o rozpočte týkajúce sa viacročného rozpočtového plánovania a prijali sa významné kroky na vypracovanie konsolidovaného vládneho hodnotenia. Okrem toho sa dosiahol pokrok pokiaľ ide o zavedenie centralizovaného zaznamenávania všetkých príjmov orgánov verejnej moci na rôznych úrovniach vlády vrátane grantov a iných foriem medzinárodnej pomoci.

V oblasti štatistiky (ŠU12) Bosna a Hercegovina prijala a implementuje zákon o štatistike s cieľom vytvoriť funkčný systém s jasným rozdelením zodpovednosti a mechanizmami koordinácie. Bosna a Hercegovina začala poskytovať štatistiku o obchode EUROSTATu.

V oblasti obchodu (ŠU13) pripravila Bosna a Hercegovina návrh obchodnej politiky. S cieľom podporiť vývoz, ale aj štandardy a jednotný hospodársky priestor zaviedla Bosna a Hercegovina certifikáciu a ďalšie postupy pri vývoze živočíšnych produktov na úrovni štátu. Bol zriadený fytosanitárny úrad.

V oblasti energetiky (ŠU14) vypracovala Bosna a Hercegovina akčné plány na reštrukturalizáciu trhu s elektrickou energiou a začala ich realizáciu. Zároveň dosiahla pokroky v regionálnej spolupráci v tejto oblasti, a to najmä zavedením opatrení definovaných v Memorande o porozumení v oblasti energetiky podpísanom v Aténach v roku 2003.

Bosna a Hercegovina dosiahla významné pokroky pri zavádzaní jednotného hospodárskeho priestoru (ŠU15) v rámci krajiny. Prijala nový zákon o hospodárskej súťaži a zriadila jeho hlavný riadiaci orgán, Radu pre hospodársku súťaž. Prijala tiež ustanovenia o vzájomnom uznávaní výrobkov medzi Bosnou a Hercegovinou a stanovila rámec pre zavedenie spoločného režimu verejného obstarávania v rámci celej krajiny. Určité pokroky sa dosiahli aj pri odstraňovaní duplicitných licencií, povolení a podobných požiadaviek na oprávnenia, čo umožnilo prevádzku poskytovateľov služieb (obmedzujúcu sa na oblasti bankovníctva, poisťovníctva a účtovníctva a auditu). Bosna a Hercegovina zároveň prijala právne predpisy potrebné na vytvorenie jednotného obchodného registračného systému, ktorý bol uznaný v celej krajine.

Pokiaľ ide o verejnoprávne vysielanie (ŠU16), prijala Bosna a Hercegovina zákon o systéme verejnoprávneho vysielania a bolo iniciované a značne pokročilo konanie v parlamente na prijatie zákona o verejnoprávnej službe. Tieto právne predpisy sú v súlade s európskymi štandardmi a mierovými dohodami z Daytonu-Paríža.

4. CELKOVÝ ZÁVER

Vzhľadom na uvedené skutočnosti zastáva Európska komisia názor, že Bosna a Hercegovina dosiahla významný pokrok pri plnení šiestnástich priorít definovaných v rámci štúdie

uskutočiteľnosti z roku 2003. V súlade so závermi ŠU môže preto Komisia odporučiť Rade, aby začala rokovania o stabilizačnej a asociačnej dohode s Bosnou a Hercegovinou. Komisia zároveň Rade predloží návrh rokovacích smerníc.

Pre začatie rokovaní však bude potrebné, aby štátny parlament BiH prijal dohodu o reštrukturalizácii polície.

Bosna a Hercegovina musí zároveň stabilne pokračovať vo svojich reformách. Bosna a Hercegovina by mala zabezpečiť vyriešenie významných problémov ŠU a zamerať sa na adekvátnu implementáciu priorít Európskeho partnerstva. Komisia bude naďalej podrobne monitorovať pokrok Bosny a Hercegoviny.

Tempo, ktorým sa Bosna a Hercegovina bude približovať k EÚ, závisí najmä od rýchlosti prijímania a zavádzania potrebných reforiem. Pre trvalú udržateľnosť tohto procesu je preto kľúčové sústavné sústredovanie sa orgánov na európsku integráciu. Pre úspešné absolvovanie rôznych fáz daného procesu, pred rokovaniami aj počas nich, je najmä potrebné, aby Bosna a Hercegovina naďalej spolupracovala s Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu (ICTY) s cieľom čo najskôr dosiahnuť úplnú spoluprácu, prijala zákon o službe verejnoprávneho vysielania a zabezpečila implementáciu reformy polície a právnych predpisov o verejnoprávnom vysielaní.

Okrem uvedených oblastí by mali orgány venovať osobitnú pozornosť a dosiahnuť významný pokrok v týchto otázkach:

Plnenie významných prístupových záväzkov Rady Európy, najmä v oblastiach volebného práva a vzdelávania a prijatie právnych predpisov potrebných na zriadenie jednotného inštitútu ombudsmana v rámci Bosny a Hercegoviny.

Pokiaľ ide o riadenie a verejnú správu, ministerstvá a inštitúcie na štátnej úrovni musia mať k dispozícii primeraný personál a vhodné priestory. Bosna a Hercegovina musí vyvinúť komplexný akčný plán reformy verejnej správy a zabezpečiť jeho realizáciu. Mala by tiež podporiť kapacity riaditeľstva pre európsku integráciu v oblasti koordinácie pomoci. Je nevyhnutné naďalej zlepšovať koordináciu medzi úrovňami štátu a jednotlivých krajín.

Je potrebné venovať nepretržité úsilie účinnému boju proti kriminalite, najmä organizovanému zločinu. Ministerstvo bezpečnosti by malo byť posilnené, pokiaľ ide o personál a finančné zdroje. Mali by sa prijať zákony, ktorými sa zriaďuje Úrad na ochranu osobných údajov a Agentúra na podporu informačnej spoločnosti. Plne by sa mali implementovať špecifické akčné opatrenia proti organizovanému zločinu.

Urýchlene by sa mala prijať a implementovať účinná a komplexná stratégia obchodnej politiky. Bosna a Hercegovina by mala zabezpečiť, aby sa plnili jej obchodné zmluvné záväzky a aby sa náležite implementovali dohody o voľnom obchode. Medzinárodné obchodné záväzky BiH vrátane jej ponúk v rámci prebiehajúcich prístupových rokovaní s WTO by mali byť plne v súlade s cieľmi budúcej SAD medzi EÚ a Bosnou a Hercegovinou, ako aj so záväzkami Bosny a Hercegoviny podľa tejto dohody, a mali by preto plne zohľadniť vlastné medzinárodné obchodné záväzky ES. Nevyhnutné je tiež zabezpečiť adekvátnu kontrolu a riadenie slobodných colných pásiem v súlade s normami EÚ. Zlepšiť sa musí aj vydávanie a kontrola osvedčení o pôvode a BiH by mala plne uplatňovať pravidlá colného ohodnocovania v súlade s medzinárodnými štandardmi.

Na to, aby Bosna a Hercegovina dosiahla jednotný hospodársky priestor, sú potrebné ďalšie opatrenia. Bosna a Hercegovina musí urýchliť odstránenie duplicitných licencií, oprávnení a podobných prekážok skutočného fungovania jednotného hospodárskeho priestoru, a to aj zriadením inštitúcií na úrovni štátu. Právne predpisy o verejnom obstarávaní by sa mali postupne zosúladiť so štandardmi EÚ a mali by byť dôsledne implementované, a to aj zriadením orgánov ustanovených v právnych predpisoch. Je potrebné venovať nepretržité úsilie implementácii právnych predpisov o štandardizácii, metrológii a duševnom vlastníctve, ako aj zabezpečiť náležité fungovanie jednotného obchodného registra. Ďalšie úsilie je potrebné venovať implementácii zákona o štatistike a ďalšiemu rozvoju a harmonizácii tvorby štatistiky.

Ak Komisia kedykoľvek zaznamená, že Bosna a Hercegovina nespĺnila svoje záväzky a dostatočne sa nezamerala na oblasti identifikované v tomto oznámení, môže navrhnúť Rade pozastavenie rokovaní o SAD.

Na podporu úsilia Bosny a Hercegoviny pred oficiálnym začatím rokovaní a v priebehu rokovaní Komisia ešte zintenzívni diskusie s orgánmi, najmä vytvorením potrebných sektorových skupín. Cieľom Komisie je tiež podporovať tento proces prostredníctvom svojho programu finančnej pomoci.